

Olvasd el az alábbi szövegrészletet, majd válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre!

A CUKI*

A cukrászdát a legritkább esetben mondtuk cukrászdának, legfeljebb akkor, ha nagyon el akartuk magyarázni, hol lehet fagyit (fagylaltot) és friss sütit (süteményt) kapni. Egymás között csakis cukinak hívtuk: „Megyek a cukiba.” A cukrászda szóban volt valami hivatalosan fenyegető, mintha az onnan kihozott fagyit csak helyben járás közben lehetne elnyalni.

A cukiban hűvösen édes és meleg levegő keveredett egymással. Amíg a bal orrlíkam hideg, addig a jobb meleg levegőt szippantott magába. És ezt csakis a cukiban tehettem. A meleg a fagyigépből, a hideg a fagyiból áradt. A fagyigép állt elsők között azon a helyen, ahol a gondolataimra csomót kötő dolgokat tartottam. Mert a fagyigép akkor egy olyan gép, amely melegít, és eközben fagyaszt; képes magában különválasztani a hideget és a meleget. Elég jó eszű gyerekek tudtam magam, de hogy még én sem bírtam magamon belül különválasztani a hideget és a meleget, a fagyigép tiszteletre méltó intelligenciájára utalt.

Ha beléptem a cukiba, a fagyipult szellőzőrésein át megvillant a fagyigép fémesen ragyogó teste. Megborzongtam: ott van ő, aki szétválasztja a hideget és a meleget. Kempelen Farkas sakkozógépe elbújhatott mögöttem. A sakkozás csak logika, de a hideg és a meleg szétválasztása már valami. Sakkozni akárki tud, de hogy a benne lévő hőmezőt kettéossza, erre csak a fagyigép képes.

A fagylaltos két méretben adott fagylaltot. Hogy ki eszik a drágább, nagyobb gombócból, és ki az olcsóbból, a gyerekek mindennapjainak fontos eseménye, ahogy a legtöbb fagylaltgombócot evőknek is kitüntetett szerepük volt ebben a közösségben.

Gombócból két méretet adott, a forintosat és a felét, a filléreset. Kicsiből mindig csak egyet kértek, soha nem két kicsit, akkor már inkább egy nagyot. Aki kicsit kért, szótlanul ette. Aki nagyot, közben be nem állt a szája. Mindig mindenki mindenkiről tudni akarta, hogy hányasat evett. A csúcstartók kísérletileg kontyként fölrakott fagylaltrúddal jöttek ki a cukiból, ők voltak azok, akik előtte hónapokig csak filléres fagyit ettek.

A cukiban sötét volt, ami érthető, mert odakint a világosan gyorsan elolvadt a fagy. A cuki pontosan beleilleszkedett a tanulmányaimba, hisz a világegyetemben is hideg és sötét van. Tehát, gondoltam, a világegyetemben máshol is kell fagylaltnak lennie.

A friss tölcsérnek megvolt az a jó tulajdonsága, hogy bár szárazabb volt azoknál, amelyek a raktárban meghókadtak, és magukba szívták a levegő páráját, mégis később áztak át a bambán fagylaltozók kezében. Az ízkülönbségről nem is beszélve. A puha tölcséreket általában azok ették meg, akik nem bírták kivárni az igazi fagyiszezon kezdetét, és már a március 15-i ünnepség után a cukiban kötöttek ki. S hogy a cukrász némiképp mentse a helyzetet, bogarat ültetett a fülükbe, mikor minden harmadik vendégtől megkérdezte, hogy mit gondol, vajon Petőfi szerette-e a fagyit, és ha igen, mi volt a kedvence. A kérdés persze csak egy szezonkezdetet bírt ki, a következő évre már megszületett a magyarázat, hogy pediglen Petőfi Sándor nem evett fagyit, lévén hős volt, s milyen hős az, aki csak úgy fagyizgat.

*Podmaniczky Szilárd: *Idegpályáim emlékezete – A cuki*; <http://www.kortaronline.hu/0308/podman.htm>

1. FELADAT:

„Ha beléptem a cukiba, a fagyipult szellőzőrésein át megvillant a fagyigép fémesen ragyogó teste. Megborzongtam: ott van ő, aki szétválasztja a hideget és meleget.”

Miért borzongott meg a történet elbeszélője?

- A) Mert hideg volt a cukiban, fázott.
- B) Mert sötét volt a cukiban, megrémült.
- C) Mert hangos volt a gép, megijedt.
- D) Mert csodálta a gépet, lenyűgözte az.